КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ВЕЋА 4. РАЗРЕДА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање садржи:

- повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа,
- ангажовање ученика,
- предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућ ученика,
- јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Формативне оцене се евидентирају у педагошкој документацији наставника, а могу бити евидентиране и у дневнику рада у евиденцији о активности ученика, као и у свесци ученика.

Ученик се у току школске године **сумативно (бројчано) оцењује** на основу:

- Писмене провере постигнућа (тестови, контролне вежбе и писмени задаци)
- Усмене провере постигнућа
- Практичног рада, ангажовањем и односом према раду на настави (излагање, представљање, учешће у дебати и дискусији, писање есеја, активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Сумативне оцене се евидентирају у дневнику рада, а могу бити унете и у педагошку документацију наставника.

Закључна оцена се формира као аритметичка средина свих оцена добијених током целе школске године.

Оцена	КРИТЕРИЈУМИ БРИЈЧАНЕ ОЦЕНЕ ИЗ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА
Одличан (5)	− у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
Врло добар (4)	− у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.
Добар (3)	− у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; − показује делимични степен активности и ангажовања.
Довољан (2)	− знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања.
Недовољан (1)	− знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

ПИСМЕНЕ ПРОВЕРЕ

Писмена оцењивања се врше након пређене области, уз ранију најаву, а по распореду писаних провера знања које су истакнуте на огласној табли и на сајту школе. Писане провере, које трају 15 минута, не најављују се, а спроводе се ради утврђивања остварености операционализованих исхода. Оцене из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута се не уписују у дневник, али могу се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика, а у најбољем интересу ученика.

Провере знања садрже око 45% задатака основног нивоа, 35% задатака средњег нивоа и 15% задатака напредног нивоа.

СКАЛА БРОЈЧАНОГ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА НА ПИСМЕНИМ ПРОВЕРАМА			
Оцена	Проценат освојених бодова	Образовни ниво	Образовни ниво
одличан (5)	90-100	Напредни ниво	примена
врло добар (4)	70-89	Средњи ниво	разумевање
добар (3)	50-69	Средњи ниво	репродукција
довољан (2)	30-49	Основни ниво	препознавање
недовољан (1)	0-29		

Скала може да варира у циљу мотивисаности ученика и у завсиности од његовог постигнућа али не више од 10%.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1 или ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода уз прилагођавање начина и поступка оцењивања (према Правилнику о оцељивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број 34/2019, 59/2020 и 81/2020)).

УСМЕНЕ ПРОВЕРЕ

Усмено одговарање подразумева израду задатака на табли или давање усмених одговора на постављена питања.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА УСМЕНО ОЦЕЊИВАЊЕ ПО ПРЕДМЕТИМА

<table>
<tr><td colspan="2">СРПСКИ ЈЕЗИК</td></tr>
<tr><td colspan="2">У току школске године из Српског језика ће се оцењивати:

- Усмени облици проверавања;
- Контролни задаци/вежбе (из граматике, правописа, књижевности);
- Писмени задаци (2 писмена задатка, у сваком полугодишту по један);
- Домаћи задаци;
- Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ОЦЕНА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА
Све писане провере знања треба писати писаним словима читко и уредно.</td></tr>
<tr><td>Одличан (5)</td><td>- Издвојени су битни елеменати;
- Елементи су сложени у логичну, јасну и прегледну композицију, видљиве су релације међу елементима;
- Изнети су јасни и аргументовани закључци;
- Поткрепљивање примерима је јасно и довољно;
- Коришћена су различита, адекватна средства представљања.</td></tr>
<tr><td>Врло добар (4)</td><td>- Издвојена је већина битних елемената;
- Елементи су сложени у композицију, али нису видљиве релације међу елементима;
- Изнети су углавном јасни и аргументовани закључци;
- Поткрепљивање примерима је углавном јасно и довољно;
- Коришћена су адекватна средства представљања.</td></tr>
<tr><td>Добар (3)</td><td>- Издвојени су неки битни елементи;
- Композиција није јасна и потпуна, изостају релације међу елементима;
- Изнети су углавном јасни и аргументовани закључци;
- Поткрепљивање примерима је недовољно или нејасно;
- Средства представљања нису јасно и тачно коришћена.</td></tr>
</table>

Довољан (2)		- Издвојени су само основни елементи; - Композиција је нејасна и непотпуна, изостају релације међу елементима; - Нису изнети закључци; - Није поткрепљено примерима; - Средства представљања нису коришћена
Области	**Оцена**	**Исходи**
1. Књижевност	Одличан (5)	- Изражајно чита са разумевањем различите врсте текстова; - Аргументовано образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; - Уз образложење разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; - У потпуности показује способност да одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - С лакоћом уз образложење изводи закључке о позитивним и негативним особине ликова; - Самостално уочава и издваја основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); - Показује изузетну способност и креативност у тумачењу идеје књижевног дела; - У потпуности критички расуђује у ситуацији кршења/остваривања права детета и уочава стереотипе у књижевним делима; - Уочава персонификацију и образлаже њену улогу у књижевном делу; - У потпуности самостално разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; - С лакоћом самостално препричава текст из различитих улога/перспектива; - Критички уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); - У потпуности схвата и аргументовано образлаже супротстављеност лица у драмском тексту; - Са лакоћом чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; - Са лакоћом изражајно рецитује песму и чита прозни текст; - Самоуверено самостално изводи драмске текстове; - Критички размишљањем усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.
	Врло добар (4)	- Чита са разумевањем различите врсте текстова; - Уме самостално укратко да образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; - У великој мери показује способност да разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; - Уме самостално да одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Самостално именује позитивне и негативне особине ликова;

		- Самостално уочава основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); - Самостално тумачи идеје књижевног дела; - У знатној мери критички расуђује у ситуацији кршења/остваривања права детета и уочава стереотипе у књижевним делима; - Самостално уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; - Разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; - Уме самостално да преприча текст из различитих улога/перспектива; - Самостално уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); - Самостално уочи супротстављеност лица у драмском тексту; - Чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; - Изражајно рецитује песму и чита прозни текст; - Самостално изводи драмске текстове; - Усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.
	Добар (3)	- Углавном чита са разумевањем различите врсте текстова; - У довољној мери уме укратко да образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; - Већим делом показује способност да самостално разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; - У знатној мери показује способност да одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Већим делом самостално именује позитивне и негативне особине ликова; - У знатној мери показује способност да уочава основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); - У довољној мери тумачи идеје књижевног дела; - У довољној мери критички расуђује у ситуацији кршења/остваривања права детета и уочава стереотипе у књижевним делима; - У већој мери уочи персонификацију - У довољној мери разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; - У довољној мери уме да преприча текст - Уме углавном да уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); - У довољној мери уочи супротстављеност лица у драмском тексту; - Чита текст поштујући интонацију реченице/стиха у довољној мери - Углавном уме да рецитује песму и без грешке чита прозни текст; - У довољној мери уме да изводи драмске текстове; - У довољној мери усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.

	Довољан (2)	- Чита са минималним разумевањем различите врсте текстова; - Уз помоћ наставника образложи свој утисак и мишљење о тексту. - Уз помоћ наставника разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; - У мањој мери показује способност да одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Уз помоћ наставника именује позитивне и негативне особине ликова; - У мањој мери показује способност да уочава основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); - Уз помоћ наставника тумачи идеје књижевног дела; - У недовољној мери критички расуђује у ситуацији кршења/остваривања права детета и уз помоћ наставника уочава стереотипе у књижевним делима; - Уз помоћ наставника уочи персонификацију - У недовољној мери разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; - Уз помоћ наставника уме да преприча текст - Понекад уме самостално да уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); - У недовољној мери уочи супротстављеност лица у драмском тексту; - Слабо чита текст у мањој мери поштује интонацију реченице/стиха - Уз помоћ рецитује песму и слабо чита прозни текст; - Показује мањи степен ангажовања у извођењу драмског текста; - У недовољној мери усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.
	Недовољан (1)	- Чита без разумевања - Не образложе свој утисак и мишљење о тексту. - Не разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; - Не зна да одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Не именује позитивне и негативне особине ликова; - Не показује способност да уочава основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); - Не тумачи идеје књижевног дела; - Не расуђује критички у ситуацији кршења/остваривања права детета и не уочава стереотипе у књижевним делима; - Не препознаје персонификацију - Не разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; - Не уме да преприча текст - Не уочава основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); - Не зна да уочи супротстављеност лица у драмском тексту; - Слабо чита текст и не поштује интонацију реченице/стиха - Не рецитује песму и слабо чита прозни текст; - Не показује интересовање око ангажовања у извођењу драмског текста;
		- Не показује интересовање да усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.

2. Језик	Одличан (5)	- У потпуности показује способност да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - У потпуности самостално разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; - Самостално уочава и издваја основне реченичне чланове; - У потпуности показује способност примене стечених знања о врсти речи и служби речи у реченици; - У потпуности показује способност примене стечених знања и поштује правописна правила; - У потпуности самостално правилно пише сва три модела управног говора;
	Врло добар (4)	- У великој мери показује способност да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - Самостално разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; - Самостално одреди основне реченичне чланове; - У великој мери показује способност примене стечених знања о врсти речи и служби речи у реченици; - У великој мери поштује и примењује основна правописна правила; - Самостално правилно пише сва три модела управног говора;
	Добар (3)	- У довољној мери уме да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - У већини примера разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; - У већини примера одреди основне реченичне чланове; - У већини примера разликује врсту речи од службе речи у реченици; - У довољној мери поштује и примени основна правописна правила; - У већини примера пише сва три модела управног говора;
	Довољан (2)	- Уз помоћ наставника повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - На нивоу репродукције разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и оне које су увек у истом облику; - На нивоу репродукције одреди основне реченичне чланове уз минималну примену; - На нивоу репродукције разликује врсту речи од службе речи у реченици; - Уз подршку наставника примењује основна правописна правила;
		- Уз подршку наставника пише сва три модела управног говора;

	Недовољан (1)	- Не повезује граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - Не разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и не уочава оне које су увек у истом облику; - Не зна да одреди основне реченичне чланове; - Не разликује врсту речи од службе речи у реченици; - Не поштује и не уме да примени основна правописна правила; - Неправилно пише сва три модела управног говора;
3. Језичка култура	Одличан (5)	- У потпуности показује способност да употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; - Лако логички повезује и употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; - Лако препознаје значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - У потпуности самостално напише разгледницу, честитку, приватно писмо; - У потпуности самостално лако прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - Лако логички повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; - У потпуности самостално правилно структурира текст; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања у предлагању садржаја и начина рада.
	Врло добар (4)	- У великој мери показује способност да употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; - Зна да употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; - Уме да препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - Самостално напише разгледницу, честитку, приватно писмо; - Уме да прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - Самостално повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; - Уме да правилно структурира текст; - Показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. у предлагању садржаја и начина рада.
	Добар (3)	- У довољној мери показује способност да употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; - Употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика;

		- У знатној мери препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - Делимично самостално напише разгледницу, честитку, приватно писмо; - У довољној мери прилагођава језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - Већим делом самостално повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; - У довољној мери правилно структурира текст; показује делимични степен активности и ангажовања у предлагању садржаја и начина рада.
	Довољан (2)	- У минималној мери, уз помоћ употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; - У мањој мери уме да употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; - Уз помоћ наставника препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - Уз помоћ наставника напише разгледницу, честитку, приватно писмо; - Уз помоћ наставника прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - Уз подршку наставника повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и изводи закључак; - У недовољној мери правилно структурира текст; показује мањи степен активности и ангажовања у предлагању садржаја и начина рада.
	Недовољан (1)	- Не зна да употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; - Не зна да употреби речи истог облика, а различитог значења, као ни речи истог значења, а различитог облика; - Не препознаје значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - Неправилно напише разгледницу, честитку, приватно писмо; - Не показује интересовање да прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - Не повезује информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих не уме да изводи закључак; - Не уме да правилно структурира текст; - Не показује интересовање за учешће у предлагању садржаја и начина рада.

МАТЕМАТИКА		
Области	**Оцена**	**Исходи**
1. Бројеви	Одличан (5)	- примењује знања о својствима сабирања и одузимања при сабирању и одузимању у скупу N и скупу No - самостално и тачно решава сложеније изразе са две и више рачунских операција - решава проблемске задатке са две и више рачунских операција - уме да реши проблемски задатак помоћу једначине и бројевног израза - уме да реши проблемски задатак користећи сложену неједначину - уме да реши задатак применом различитих начина представљања проблема користећи разломке
	Врлодобар (4)	- упоређује бројеве веће од милион - уме да напише вишецифрени број у облику збира производа једноцифреног броја и декадне јединице - одређује први претходник и први следбеник вишецифреног броја - прикаже низ бројева на бројевној правој - решава текстуалне задатке са једном и две рачунске операције - уме да постави и израчуна вредност израза са једном и две рачунске операције - примењује здруживање чинилаца у скупу N - користи зависност производа од промене чинилаца и сталност производа као олакшицу при рачунању у скупу N - примењује зависност количника од промене дељеника и делиоца и сталност количника као олакшицу при рачунању у скупу N - примењује дељење разлике бројем у задацима - примењује знање о нули као чиниоцу и дељенику и броју један као чиниоцу и делиоцу - уме да састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција - уме да примени поступак решавања сложених неједначина са сабирањем, одузимањем, множењем и дељењем и напише скуп решења - уме да реши задатак применом разломака
	Добар (3)	- уме да одреди месну вредност цифре - уме да одреди скуп бројева који се налази између два природна броја - сабере и одузме вишецифрене бројеве у скупу N - помножи два вишецифрена броја у скупу N - подели вишецифрени број вишецифреним бројем - помножи и подели вишецифрени број вишецифреним бројем - реши задатак помоћу једначине и провери тачност решења - реши задатак помоћу неједначине и напише скуп решења - сабере и одузме бројеве у децималном запису - издвоји делове целине за разломак код којег је бројилац већи од имениоца - запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале

	Довољан (2)	- чита и пише бројеве веће од милион - сабере и одузме двоцифрене и вишецифрене бројеве у скупу N - помножи једноцифрен број вишецифреним бројем у скупу N - подели вишецифрени број једноцифреним бројем - израчуна једноставну једначину са сабирањем и одузимањем и провери тачност решења - израчуна једноставну неједначину са сабирањем и напише скуп решења - израчуна једноставну неједначину са непознатим чиниоцем и напише скуп решења - израчуна једноставну неједначину са непознатим дељеником и напише скуп решења - израчуна једноставну неједначину са непознатим делиоцем и напише скуп решења - прочита и запише разломке облика m_(m, n ≤ 10) - упореди разломке са једнаким бројиоцима или имениоцима - сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима
	Недовољан (1)	- не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
2. Геометрија	Одличан (5)	- примењује знања о особинама квадра и коцке у цртању и решавању задатака - користи се властитим идејама и концептима
	Врлодобар (4)	- својим речима исказује особине квадра и коцке - користи знања о особинама квадра и коцке у цртању и решавањузадатака
	Добар (3)	- именује елементе и описује особине квадра и коцке - црта мреже и прави моделе квадра и коцке
	Довољан (2)	- препознаје и именује геометријска тела квадар и коцку - препознаје сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна - именује димензије квадра: дужину, ширину и висину - црта квадар и коцку на квадратној и тачкастој мрежи
	Недовољан (1)	- не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). - не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

3. Мерење и мере	Одличан (5)	- решава проблемске задатке у контексту мерења - примењује израчунавање површине правоугаоника и квадрата у реалним животним ситуацијама и проблемским задацима - примењује израчунавање површине квадра и коцке у реалним животним ситуацијама и проблемским задацима - решава задатак са запремином применом различитих начина представљања проблема
	Врлодобар (4)	- решава једноставне задатке у контексту мерења - примењује израчунавање површине правоугаоника и квадрата у једноставнијим текстуалним задацима - примењује израчунавање површине квадра и коцке у задацима - примењује израчунавање запремине квадра и коцке у задацима
	Добар (3)	- прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине - прочита, упореди и претвори јединице за мерење запремине - својим речима исказује особине правоугаоника и квадрата - израчуна површину правоугаоника и квадрата применом обрасца - својим речима искаже својства коцке и квадра - израчуна површину квадра и коцке применом обрасца - израчуна запремину квадра и коцке применом образаца
	Довољан (2)	- препозна и запише јединице за мерење површине - препозна и запише јединице за мерење запремине - именује елементе правоугаоника и квадата - црта правоугаоник и квадрат - именује елементе квадра и коцке - препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна
	Недовољан (1)	- не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

ПРИРОДА И ДРУШТВО		
Области	**Оцена**	**Исходи**
1. Природне и друштвене одлике Србије	Одличан (5)	- Логички повезује узрочно – последичне везе у друштву и природи - Изводи закључке на основу података, огледа... - Тумачи графичке приказе и има способност да резултате рада прикаже - Решава проблеме на нивоу стваралачког и критичког мишљења - Уочава значај повољног положаја Србије у Европи и на Балканском полуострву - Уочава узрочно-последичну повезаност рељефа и изгледа предела у Србији - Проналази и издваја потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних) - Уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова - Уочава узрочно-последичну повезаност временских прилика и климе - Аргументује значај националних паркова - Повезује примере из искуства са темом дискусије - Уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије - Аргументује значај очувања необновљивих извора енергије
	Врло добар (4)	- У великој мери логички повезује чињенице у друштву и природи - Чита графичке приказе и тумачи их - Решава поједине захтеве и у знатној мери критички расуђује - Набраја и објашњава одлике главног града - Уочава значај државних симбола - Проналази природне објекте на карти - Објашњава карактеристике вода у Србији - Уочава повезаност временских прилика и климе - Уочена узрочно-последична повезаност природних одлика националних паркова и рељефа - Разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе и делатности људи - Уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије - Уочава утицај природних процеса на промену броја становника - Уочава узрочно-последичну повезаност између права и обавезе - Разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности - Разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима - Наводи и разуме утицај различитих услова за живот за избор делатности - Уочава повезаност природних карактеристика са изгледом

	насеља; - Показује и препознаје на карти распоред природних богатстава биљног и животињског света у Србији; - Уочава узрочно-последичну повезаност загађивања ваздуха, воде и земљишта и здравог живота - У дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса
Добар (3)	- У знатној мери логички повезује чињенице у друштву и природи - Чита графичке приказе - Уочава природне и вештачке границе на карти Србије - Набраја одлике главног града - Набраја и објашњава основне одлике симбола државе - Зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији - Показује и препознаје на карти низијску и брдско-планинску област; - Показује и препознаје на карти ваздушне бање, реке, језера, баре... - Препознаје биљни и животињски свет Србије - Уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије - Зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова - Зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама - Наводи утицај различитих услова за живот за избор делатности - Исказује значај употребе обновљивих извора енергије - Зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

	Довољан (2)	- У мањој мери логички повезује чињенице у друштву и природи - Знања која је остварио су на репродуктивном нивоу уз минималну примену - Именује и препознаје друштвене и природне појаве - Уочава границу на карти - Показује и препознаје на карти низијску и брдско-планинску област - Препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини - Именује главни град Србије и проналази га на карти - Набраја симболе државе - Набраја воде у Србији - Набраја годишња и објашњава карактеристике годишњих доба - Наводи биљни и животињски свет Србије - Зна основна правила понашања у породици, школи и насељу - Уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије - Препознаје поступке за очување људског здравља - Именује главне изворе опасности по здравње и живот људи
	Недовољан (1)	-Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
2. Човек - природно и друштвено биће	Одличан (5)	- Примени начине бриге о себи, али и о другима - Повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем - Повеже промене код вршњака са пубертетом - Примени концепт здравог начина живот - Примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући различитости међу људима - Планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје - Избегне опасности које им прете на интернету
	Врло добар (4)	- Објасни шта све спада у бригу о себи и на који начин помажемо другим људима, животињама и како бринемо о природи - Препозна и на примерима илуструје људске способности: размишљање, памћење, учење, говор, креативност, рад, друштвено биће - Поштује и уважава потребе других људи - Илуструје примере одговорног и неодговорног понашања човека према себи, другима и према природ - Наводи и објашњава различите облике дигиталног насиља и зна како да поступи у таквим ситуацијама

	Добар (3)	- Разликује човека од других живих бића према физичким и менталним разликама, способностима - Уочи и наведе сличности и разлике међу људима - Препозна посебне потребе код других и да зна на који начин да помогне - Брине о себи и другима на адекватан начин - Уочи и користи предности интернета - Уочи предности, али и мане коришћења интернета - Својим речима објасни шта је то виртуелни свет - Затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу
	Довољан (2)	- Препозна разлике, како физичке, тако и карактерне између себе и својих вршњака, браће, сестара - Препозна шта је оно што свакодневно практикује, а штетно је по здравље - Препозна одговорно и неодговорно понашање према себи, другима и према природи - Препозна различите емоције код себе и других - Препознаје различите облике дигиталног насиља - Затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу
	Недовољан (1)	-Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
3. Материјали	Одличан (5)	- Изводи закључке на основу података, огледа... - Тумачи графичке приказе и има способност да резултате рада прикаже - Решава проблеме на нивоу стваралачког и критичког мишљења - Самостално изводи оглед, уочава шта се догађа у току огледа и донеси закључке - Примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу - Примени рационалну потрошњу електричне енергије у свом окружењу - Представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.) - Пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних) - Примени заштиту на адекватан начин како не би дошло до пожара - Повеже релевантне чиниоце са запаљивошћу

	Врло добар (4)	- Чита графичке приказе и тумачи их - Решава поједине захтеве и у знатној мери критички расуђује - Уме да резимира и објасни основне идеје у садржају који учи - Уме да процени сопствену успешност у учењу, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе - Самостално изводи једноставан оглед и повезује резултат с објашњењем - Представља резултате огледа - Разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи - Уочава узрочно-последичне повезаности поступака раздвајања и својстава смеше - Разликује повратне и неповратне промене материјала - Разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали - Показује на примеру наелектрисање - Разуме и примењује рационалну потрошњу електричне енергије - Уочава факторе који могу да доведу до пожара на отвореном и у затвореном простору - Примени одговорно понашање у ситуацијама које могу довести до пожара - Уочавање узрочно-последичне повезаности људског немара и избијања пожара
	Добар (3)	- Чита графичке приказе - Изводи једноставан оглед и бележи запажања о огледу - Зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање - Зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава - Уочавање и дефинисање појма смеше - Прави једноставно струјно коло и употребљава га за оглед - Препознаје материјале који имају електричну проводљивост и оне који немају - Разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицита од оних који то нису - Зна да топлота и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу - Зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу - Зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха - Наводе материјале који су добри проводници и оне који су изолатори - Наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије - Наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; - Наведе примере превенције и заштите од пожара; - Препознаје и тумачи ознаке за запаљивост на материјалима - Разликује запаљиве материјале од незапаљивих материјал - Класификује запаљивих материјала према агрегатном стању

	Довољан (2)	- Изводи једноставан оглед - Наводи основна својства воде, ваздуха и земљишта - Зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала - Зна да различите животне намирнице садрже различите састојке - Препознаје основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност - Препознаје смеше - Илуструје примере када смеше могу да утичу на загађење земљишта, воде и ваздух - Препознаје ознаке за запаљивост на материјалима - Препознаје чиниоце потребне да би запаљиви материјал горео - Набрајање опасних ситуација које доводе до пожара
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
4. Прошлост Србије	Одличан (5)	- Зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава - Хронолошки прикаже на ленти времена значајне историјске догађаје и личности - Описује живот Старих Словена на Балканском полуострву и упоређује са савременим начином живота - Повезује владаре династије Немањић с њиховим доприносом тадашњој држави и времену у којем су владали и промене које су се дешавале током два века с временом у којем су живели - Уочава разлику између живота Срба у време владавине Турака и владавине династије Немањић - Образлаже узроке и последице различитих облика отпора Турцима - Објашњава разлоге за сеобе Срба током XVII и XVIII века - Повезује разлоге за избијање Првог и Другог српског устанка с борбом против Турака - Повеже значајне битке, догађаје и личности с Првим и Другим српским устанком - Користи историјске изворе у циљу сазнавања појединости из доба Првог и Другог српског устанка, времена пре и после њих - Повезује историјске прилике у Европи с поводом за Први светски рат - Упоређује ослобођење Београда после Првог светсог рата и током процеса ослобо ђења од Турака - Описује настанак Републике Србије

	Врло добар (4)	- Препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч - Препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода - Користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости - Разуме разлоге за долазак Словена на Балканско полуострво и начин живота - Прави разлику између владара из династије Немањић према години, веку у којем су владали и заслугама и уочи промене које су се дешавале у дугачком периоду њихове владавине - Упоређује начин живота у време владавине под Турцима и данас - Повезује начине борбе против Турака са ослобођењем од Турака - Повезује значајне личности с временом владавине под Турцима - Разуме разлоге за велику сеобу Срба - Објашњава значај Првог и Другог српског устанка - Објасни узроке, борбе и последице борбе из времена Првог и Другог светског рата - Разуме процес настанка Републике Србије
	Добар (3)	- Уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад - Зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости - Приказује на ленти времена значајне догађаје из личног живота - Зна век доласка Словена на Балканско полуострво - Разуме значај династије Немањић за српски народ - Наводи разлоге распада Српског царства - Описује живот у Србији под турском влашћу - Наведе узроке који су довели до Првог и Другог српског устанка - Наведе узроке, последице значајне датуме, борбе и личности из времена Првог и Другог светског рата
	Довољан (2)	- Зна основне информације о начину живота људи у прошлости - Зна шта су историјски извори и именује их - Разликује блиску, даљу и далеку прошлост - Препознаје Старе Словене (Јужне) као далеке претке српског народа - Наводи значајније представнике династије Немањића - Наводи најзначајније битке и владаре у периоду у којем су владали Турци - Наводи основне податке у вези са Првим и Другим српским устанком - Наводе имена значајних личности и догађаја током Првог и Другог светског рата
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

ЛИКОВНА КУЛТУРА		
У току школске године из Ликовне култура ће се оцењивати: - Активност и однос ученика према Ликовној култури - Израда паноа - Редовно доношење прибора - Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада.		
Области	**Оцена**	**Исходи**
1. КОМПОЗИЦИЈА	Одличан (5)	- У потпуности користи информације о светлости и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад - Самостално тумачи једноставне визуелне информације везане за облике које опажа у свакодневном животу - На креативан начин надограђује и допуњује природне облике - Самостално примењује информације о особинама облика и контрасту у свом стваралачком раду на креативан начин - Своје замисли креативно и јединствено изражаваодабраном ликовном техником
	Врло добар (4)	- Самостално тумачи једноставне визуелне информације везане за облике које опажа у свакодневном животу - Надограђује и допуњује природне облике - Самостално примењује информације о особинама облика и контрасту у свом стваралачком раду на креативан начин - Своје замисли изражава одабраном ликовном техником - Примењује стечена знања и доживљена искуства на новим задацима
	Добар (3)	- Преобликују материјале у ликовне целине - У знатној мери користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин - Изражава одабраним материјалом и техникама, своје емоције, машту, сећања и замисли - Повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте - Повезујеликовно облике у простору
	Довољан (2)	- Препознаје једноставне визуелне информације везане за облике које опажа у свакодневном животу - Уз помоћ уочава визуелне супротности у свом окружењу. - Користи материјал и прибор - Уз помоћ може да повеже уметничко занимање и одговарајуће продукте
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

2. СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Одличан (5)	- Самостално користи једноставне визуелне информације као постицај за стваралачки рад, приказујући свој доживљај креативно и јединствено - Изражава креативно и јединствено, одабраним материјалом и техникама, своје емоције, машту, сећања и замисли - Самосталнокористи материјал и прибор на безбедан, одговоран и креативан начин - Креативно одабраним материјалом и техникама тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу - Изражава креативно и јединствено, одабраним материјалом и техникама, своје емоције, машту, сећања и замисли
	Врло добар (4)	- Самостално користи једноставне визуелне информације као подстицај за стваралачки рад
	Добар (3)	- Тумачи уз подстицај једноставне визуелне информације
	Довољан (2)	- Доноси прибор и заинтересован је за рад узподстицај
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
3. СЦЕНА	Одличан (5)	- Самостално уређује сцену - Повезује уметничко занимање сценографа, костимографа и одговарајуће продукте. - Креативно и јединствено приказује свој доживљај
	Врло добар (4)	- Самостално уређује сцену - Повезује уметничко занимање сценографа, костимографа и одговарајуће продукте - Спретно приказује свој доживљај
	Добар (3)	Ученик уз подстицај уређује сцену, уочава и представља простор, облике и дешавања
	Довољан (2)	Доноси прибор и заинтересован је за рад уз помоћ
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
4. НАСЛЕЂЕ	Одличан (5)	- Самостално, креативно и јединствено изражава своје емоције, машту, осећања и замисли користећи различите материјале и технике примењујући стечено знање
	Врло добар (4)	- Самостално и спретно изражава своје емоције машту, осећања и замисли користећи различите материјале и технике примењујући стечено знање
	Добар (3)	- Ученик уз подстицај изражава своје емоције и замисли користећи информације и различите материјале и технике
	Довољан (2)	- Доноси прибор и заинтересован је за рад уз помоћ
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
ДИГИТАЛНИ СВЕТ		
Области	**Оцена**	**Исходи и стандарди**

1. Дигитално друштво	Одличан (5)	– Самостално и правилно мења величину и боју текста, подебљава га, искошава и подвлачи у програму за обраду текста. – Самостално и правилно сече, копира и умеће текст на одговарајуће место. – Умеће слику у текст, додаје јој оквир и прецизно подешава њену величину и положај у односу на текст. – Самостално креира уређен, граматички коректан документ намењен познатој публици; бира и користи одговарајуће информације и слике пронађене на интернету.
	Врло добар (4)	– Углавном самостално примењује поступке форматирања текста и користи већину понуђених могућности. – Правилно копира, исеца и премешта текст, уз повремену мању помоћ. – Умеће слику и подешава њен положај и оквир уз мање сугестије. – Креира смислен и уређен документ са текстом и сликама; потребна му је мања помоћ у избору или уређивању садржаја.
	Добар (3)	– Уз повремена упутства мења величину и боју текста и примењује основне облике истицања. – Уз помоћ правилно копира, исеца и умеће текст. – Умеће слику у документ и подешава њен положај уз помоћ наставника. – Учествује у изради документа који садржи текст и слику, али му је потребна подршка у уређивању и обликовању.
	Довољан (2)	– Препознаје основне алате за уређивање текста и примењује поједине поступке уз сталнију помоћ. – Уз непосредно вођење обавља једноставно копирање или премештање текста. – Уз помоћ умеће слику у документ. – Учествује у једноставним активностима израде документа, али не примењује самостално већину поступака.
	Недовољан (1)	– Не показује минимални ниво разумевања и примене основних поступака уређивања текста ни уз подршку. – Не успева да копира, исече или премести текст ни уз вођење. – Не успева да уметне слику у документ ни уз непосредну помоћ. – Не учествује у задацима и не остварује основне исходе ове области.
2. Безбедно коришћење дигиталних	Одличан (5)	– Самостално препознаје значај безбедног и одговорног понашања приликом коришћења интернета и јасно образлаже правила безбедности.

		– Самостално препознаје значај безбедног и одговорног понашања приликом коришћења интернета и јасно образлаже правила безбедности. – Активно и одговорно учествује у пројекту којим се промовише безбедно коришћење интернета. – Показује иницијативу, сарађује са свим члановима групе у свим фазама пројекта и поуздано извршава договорена задужења. – Објективно вреднује своју улогу у групи и допринос остварењу заједничког задатка.
	Врло добар (4)	– Разуме и углавном самостално примењује правила безбедног и одговорног понашања на интернету. – Активно учествује у пројекту и доприноси промовисању безбедног коришћења интернета. – Успешно сарађује са члановима групе и углавном самостално извршава своја задужења. – Уме да процени сопствени допринос пројекту уз мање подстицаје.
	Добар (3)	– Наводи основна правила безбедног понашања на интернету, али му је потребно повремено усмеравање у њиховој примени. – Учествује у пројекту и обавља договорени део задатка уз подршку. – Сарађује са члановима групе, али повремено му је потребно подсећање на договорена правила рада. – Уз питања и подстицај описује своју улогу у групи.
	Довољан (2)	– Препознаје поједина основна правила безбедног коришћења интернета уз помоћ наставника. – У пројекту учествује повремено и извршава једноставна задужења уз непосредно вођење. – Потребна му је честа подршка да би сарађивао са групом и завршио свој део задатка. – Уз помоћ препознаје да је имао одређену улогу у заједничком раду.
	Недовољан (1)	– Не препознаје основна правила безбедног и одговорног понашања на интернету ни уз подршку. – Не учествује у пројектним активностима и не извршава договорена задужења. – Не остварује сарадњу са групом и не показује напредак упркос подршци.
3. Алгоритамски начин размишљања	Одличан (5)	– Самостално и тачно одређује резултат извршавања једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање. – Самостално уочава и исправља грешке у алгоритму који садржи понављање и гранање и образлаже исправку. – Самостално креира програм у визуелном програмском језику на основу датог алгоритма који садржи понављање и

	Врло добар (4)	– Углавном тачно одређује резултат извршавања алгоритма са понављањем и гранањем. – Уочава и исправља већину грешака у једноставном алгоритму уз мање сугестије. – Креира функционалан програм на основу датог алгоритма, уз повремену помоћ. – Правилно користи аритметичке операторе у већини задатака.
	Добар (3)	– Уз повремена упутства прати кораке алгоритма и одређује његов резултат. – Препознаје грешку у једноставном алгоритму и исправља је уз помоћ. – Креира једноставан програм са понављањем или гранањем уз подршку наставника. – Примењује основне аритметичке операторе у једноставним примерима уз помоћ.
	Довољан (2)	– Уз непосредно вођење прати једноставан алгоритам и препознаје поједине кораке. – Уз помоћ уочава очигледну грешку у алгоритму. – Уз детаљна упутства саставља једноставан низ програмских блокова. – Препознаје поједине аритметичке операторе, али их не примењује самостално.
	Недовољан (1)	– Не успева да одреди резултат једноставног алгоритма са понављањем и гранањем ни уз подршку. – Не уочава нити исправља грешку у алгоритму. – Не успева да креира једноставан програм на основу датог алгоритма ни уз непосредно вођење. – Не препознаје и не примењује основне аритметичке операторе.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		
Области	**Оцена**	**Исходи**
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Одличан (5)	- Уме да успостави правилно држање тела
	Врло добар (4)	- Разликује правилно од неправилног држања тела
	Добар (3)	- Правилно дише током вежбања
	Довољан (2)	- Примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања)

	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Одличан (5)	- Поседује позитивно искуство успешности кроз овладавање правила елементарних и штафетних игара - Спретно учествује у елементарним и штафетним играма - Покретом изражава своје емоције и искуства, покрет усклађује са музиком - Вешто изводи сложеније форме природних облика кретања
	Врло добар (4)	- Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз мања одступања -Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз мања одступања - Одржава равнотежу у различитим кретањима - Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу уз мања одступања - Изводе дечји и народни плес уз мања одступања
	Добар (3)	- Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз подстицај - Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз подстицај; - Одржава равнотежу у различитим кретањима - Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу уз подстицај - Изводи дечји и народни плес уз подстицај
	Довољан (2)	- Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз помоћ - Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз помоћ - Одржава равнотежу у различитим кретањима - Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ - Изводи дечји и народни плес уз помоћ
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Одличан (5)	- Користи основну терминологију вежбања - Повезује ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље - Препознаје лепоту покрета у вежбању - Придржава се правила вежбања - Вреднује успех у вежбању
	Врло добар (4)	- Користи основну терминологију вежбања уз мања одступања - Препознаје везу вежбања и уноса воде - Наведе врсте намирница у исхрани.

	Добар (3)	- Користи основну терминологију вежбања уз подстицај - Уочава улогу делова тела у вежбању - Уочи промене у расту код себе и других
	Довољан (2)	- Користи основну терминологију вежбања уз помоћ - Поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; - Поштује мере безбедности током вежбања; - Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - Поштује правила игре; - Навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - Уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања;
	Недовољан (1)	- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2) - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ		
Области	**Оцена**	**Исходи и стандарди**
ЉУДСКА ПРАВА **Ја и други на планети Земљи**	Истиче се	– самостално разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; – се одговорно понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; – самостално образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;
	Добар	– уз помоћ разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; – се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; – уз помоћ образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;
	Задовољава	– препозна примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; – се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који је лош по животну средину

ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО **Култура и традиција**	Истиче се	– сам аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; – самостално наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; – самостално образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; – самостално наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; – дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;
	Добар	– уз помоћ аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура;
		– уз помоћ наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; – уз помоћ образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; – уз помоћ наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура;
	Задовољава	– уз помоћ коментарише добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; – уз помоћ наведе неке елементе традиције и културе свог народа
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ **Прекомерна потрошња**	Истиче се	– самостално препознаје примере прекомерне потрошње; – самостално препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; – критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; – успешно процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета;
	Добар	– уз помоћ препознаје примере прекомерне потрошње; – уз помоћ препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; – уз помоћ разматра појаву бацања хране и расипања воде;
	Задовољава	– уз подршку препознаје примере прекомерне потрошње; – уз подршку препознаје промовисање прекомерне потрошње
Грађански активизам **Еколошка акција**	Истиче се	– Активно учествује у изради плана једноставне акције; – Успешно са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – Са успехом доприноси промоцији акције; – Са лакоћом на једноставан начин вреднује изведену акцију.
	Добар	– Учествује у изради плана једноставне акције; – Са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – Доприноси промоцији акције; – На једноставан начин вреднује изведену акцију.

	Задовољава	– Уз помоћ учествује у изради плана једноставне акције; – Уз помоћ са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – Уз подршку доприноси промоцији акције;
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА		
Области	**Оцена**	**Исходи и стандарди**
Пројектна настава оцењује се тростепеном скалом, при чему се прати: начин како дете учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.	Истиче се	- сарађује са свим члановима групе - уважава потребе свих чланова групе - пажљиво слуша друге - поштује договоре групе - своје обавезе извршава на време и тачно - поседује знања - показује спремност да прикупља нове информације - активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје - често поставља питања која се односе на тему - у потпуности је посвећен решавању задатка групе - даје предлоге како решавати задатак - лично је мотивисан - са вољом завршава задатке - самоуверен и самосталн - тражи изазове у учењу - задатке завршава са ентузијазмом - слуша са пажњом - учествује у дискусијама/активностима - уме да презентује резултате рада.
	Добар	- сарађује са члановима групе уз мање тешкоће - повремено има проблема у комуникацији, али их самостално решава - своје обавезе извршава уз подсећање и опомињање - поседује извесна знања и повремено учествује у размени идеја - повремено поставља питања која се односе на тему - уз помоћ наставника и/или осталих чланова групе учествује у решавању задатка - ретко има предлоге како решавати задатак, али кад га добије ради по њему - повремено има активности које не доприносе решавању задатка - мотивисан је да заврши већину задатака, иако неки нису потпуно урађени - учествује у дискусијама и активностима - сарађује у групном раду - уз помоћ ученика или наставника презентује резултате рада.

	Задовољава	- своје обавезе извршава ретко и делимично - поседује мало знања - показује малу спремност да прикупља нове информације - ретко учествује у размени идеја - ретко поставља питања која се односе на тему -минимално доприноси решавању задатака - нема предлоге како решавати задатке и када добије предлоге слабо их реализује - приводи крају само неколико задатака или непотпуно ради задатке - потребно га је стално или повремено подесћати на започети задатак - ретко је мотивисано - заборавља задатке, не довршава их, нетачно ради или са закашњењем - учествује у дискусијама и активностима - сарађује у групном раду, али не уме или делимично уме да презентује резултате свога рада

ПРАКТИЧАН РАД, АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ

*Оцена за израду практичних радова, ангажовање и однос према раду није обавезујућа.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРАКТИЧАН РАД, АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ	
Оцена	**Исходи**
Одличан (5)	- У потпуности показује способност примене стечених знања у животним ситуацијама - Бави се додатним истраживачким радом - Својевољно проширује своје знање додатним изворима знања, коментарише их и жели презентовати другима - Решава проблеме на нивоу стваралачког и критичког мишљења - Креативним идејама доприноси успешној реализацији различитих облика рада - Води редовно запис са часа и допуњује га илустрацијама, графичким приказима, фотографијама... - Самосталан у изради практичних радова - Својим радом често доприноси успеху групе - Конкретно и оригинално просуђује и вреднује свој и туђи рад
Врло добар (4)	- У великој мери показује способност примене стечених знања у животним ситуацијама - Решава поједине захтеве и у знатној мери критички расуђује - Припрема се за учешће у различитим облицима рада - Води редовно запис са часа и допуњује га илустрацијама, графичким приказима, фотографијама... - Активан и заинтересован и раду - Прилагођава се раду у групи, поштује правила, активно и заинтересовано излаже садржаје - Коректно просуђује свој и туђи рад
Добар (3)	- У довољној мери показује способност примене стечених знања у животним ситуацијама - У већој мери решава поједине захтеве - Узима учешће у различитим облицима рада - Води редовно и уредно запис у свесци - Потребна му је помоћ и надзор учитеља у практичном раду - Следи упутства и правила за рад у групи, може коректно просудити вредност свог и туђег рада - Врло несигуран у излагању

Довољан (2)	- Показује мањи степен активности и ангажовања - Води редовно и уредно запис у свесци - Радови су нејасни и непрегледни - Ради само уз подстицај - Теже следи правила и упутства за групни рад, понекад због незаинтересованости омета рад групе - Слабо просуђује квалитет свог и туђег рада
Недовољан (1)	- Не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) - Ни уз подстицај не учествује у активностима - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

Ангажовање у пројектима и сарадња у групи

*Оцена за ангажовање у пројектима и сарадњи у групи није обавезујућа.

Критеријум за сумативно оцењивање пројектно оријентисане наставе која се реализује на часу:	
Оцена	**Исходи**
Одличан (5)	- Доприноси групном раду креирањем идеја - Иницира и организује поделу улога и задатака - Уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја" у групном раду - Фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продуката у задатом временском оквиру - Утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности - Одређује потребно време и ресурсе - Извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи - Уважава чланове тима и различитост идеја
Врло добар (4)	- Планира динамику рада, Организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада - Планира и организује краткорочне и дугорочне активности - Утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе; - Извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи - Уважава чланове тима и различитост идеја

Добар (3)	- Извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи - Уважава чланове тима и различитост идеја
Довољан (2)	- Извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе - Уважава чланове тима и различитост идеја
Недовољан (1)	- Не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) - Ни уз подстицај не учествује у пројектним активностима - Не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

Израда домаћих задатака

*Оцена за израду домаћих задатака није обавезујућа.

Критеријум за сумативно оцењивање израде домаћих задатака	
Оцена	**Критеријум**
Одличан (5)	- Редовно ради домаће задатке - У писању домаћих задатака је уредан - Решења задатака су тачна, често и оригинална - Проналази решења и за теже проблемске задатке - Уме разликовати битно од небитног
Врло добар (4)	- Редовно ради домаће задатке - У писању домаћих задатака је уредан - Решења задатака су тачна - Сложеније проблеме не успева решити самостално
Добар (3)	- Углавном редовно ради домаће задатке - Домаћи задаци су читко написани - Задатке не успева увек решити тачно и самостално
Довољан (2)	- Домаће задатке не ради редовно - Рукопис је неуредан и тешко читљив - Задаци су делимично тачно решени

- Не извршава своје обавезе везане за израду домаћих задатака

Недовољан (1)

ВЛАДАЊЕ		
Области	**Оцена**	**Исходи и стандарди**
Однос према школским обавезама	Примерно	- У потпуности и правовремено извршава све обавезе; - Редовно похађа наставу и друге облике рада у које је укључен; - Поштује правила понашања и мере безбедности.
	Врло добаро	- Извршава прописане обавезе; - Редовно похађа наставу али понекад закасни на час или неоправдано изостане; - Углавном поштује правила понашања и мере безбедности.
	Добаро	- Делимично испуњава прописане обавезе; - Често касни на час и понекад неоправдано изостаје са наставе; - Делимично поштује правила понашања и мере безбедности.
	Задовољавајуће	- Минимално и неблаговремено испуњава прописане обавезе; - не долази на време на часове и често неоправдано изостаје са наставе; - минимално поштује правила понашања и мере безбедности.
	Недовољавајуће	- Не извршава прописане обавезе; - неоправдано изостаје са наставе више од 25 часова; - Крши правила понашања и не придржава се мера безбедности.
Однос према другим ученицима	Примерно	- Негује атмосферу другарства у одељењу; - Ужива поверење међу друговима; - Своје ставове брани аргументовано водећи рачуна о осећањима других и усвојеним правилима понашања.
	Врло добаро	- Коректно се односи према другим ученицима; - Бранећи своје ставове мање води рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других.
	Добаро	- Нема увек коректан однос према другим ученицима; - Бранећи своје ставове не води довољно рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других.
	Задовољавајуће	- Нема коректан однос према ученицима; - Бранећи своје ставове не води рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других.
	Недовољавајуће	- Не поштује личност других ученика и према њима се понаша нетолерантно; - Угрожава и повређује права и осећања других.
Однос према запосленима у школи и другим организацијама	Примерно	- С поштовањем и уважавањем се односи према запосленима школе и других организација.
	Врло добаро	- Има коректан однос према запосленима школе и других организација.

у којима се остварује образовно-васпитни рад	Добаро	- Нема увек коректан однос према запосленима школе и других организација.
	Задовољавајуће	- Не поштује и не уважава запослене школе и других организација.
	Недовољавајуће	- Угрожава и повређује права и осећања запослених школе и других организација.
Однос према изреченој васпитној или васпитно-дисциплинској мери	Примерно	- Нема изречене васпитне мере.
	Врло добаро	- Преузима одговорност за своје поступке и коригује своје понашање након опомене или изречене васпитне мере.
	Добаро	- Прихвата одговорност за своје понашање и коригује га у појачаном васпитном раду; - На упозорење реагује поправљањем понашања али понавља поступке за које је већ упозорен.
	Задовољавајуће	- Тешко прихвата одговорност за своје понашање и понавља понашања за која му је изречена васпитна мера.
	Недовољавајуће	- Не прихвата одговорност за своје понашање; - Не поправља своје понашање након појачаног васпитног рада.
Однос према школској имовини, имовини других и заштити и очувању животне средине	Примерно	- Поштује школску имовину и имовину других; - има активан однос према очувању и заштити животне средине.
	Врло добаро	- Има коректан однос према школској имовини и имовини других; - Чува животну средину.
	Добаро	- Показује немар према школској имовини и имовини других; - Показује немар према животној средини.
	Задовољавајуће	- Не чува школску имовину и имовину других; - Показује немар према очувању животне средине.
	Недовољавајуће	- Показује деструктивно понашање према школској имовини и имовини других;

Закључна оцена из владања

Закључну оцену из владања, на предлог одељењског старешине, утврђује одељењско веће.

Закључна оцена из владања утврђује се на основу понашања ученика у целини, имајући при том у виду и ангажовање ученика у ваннаставним активностима, у складу са школским програмом, процењивањем његовог понашања и извршавања обавеза прописаних законом, а нарочито на основу односа према:

1) школским обавезама;
2) другим ученицима;
3) запосленима школе и других организација у којима се остварује образовно-васпитни рад;
4) школској имовини, имовини других лица или организација у којима се остварује настава или поједини облици образовно-васпитног рада и заштити и очувању животне средине.

Ако ученик има изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере, одређен друштвено-користан, односно хуманитарни рад, њихови ефекти се узимају у обзир приликом утврђивања закључне оцене из владања.